

**§ 129 Pilgrimsverksamheten i Svenska kyrkan**

ANDERS ÅKERLUND:

Ordförande, biskopar, ledamöter och åhörare! Det här handlar om pilgrimsverksamheten i Svenska kyrkan, där förslaget i motion 2010:26 är att Kyrkomötet beslutar uppdra till Kyrkostyrelsen att i motionens anda verka för att pilgrimsverksamheten får den uppbackning och det stöd som verksamheten förtjänar. Jag yrkar bifall till utskottets hemställan med avslag för motionen.

För det första vill jag tacka dig, Sten Persson, för ditt engagemang och för den eldsjäl du är för de här frågorna. Jag tror att det är många här som delar lidelsen och passionen för pilgrimsvandringarna i vårt land. Jag har sett att det på kontinenten är jättestort. Vi som har vandrat Santiago de Compostela-vägen kan vittna om denna fantastiska upplevelse, något år med 180 000 vandrare på en 80-milasträcka – inte hela sträckan allihop, men ändå. Det visar hur stort det är på kontinenten. Nu lever vi i Europa och vi blandar erfarenheter. Vi har också ett tryck i turismen som marknadsför oss ute på kontinenten. Vi kan därför förvänta oss gäster som vandrar på våra vandringsleder som är nya upplevelser för dem.

Det finns redan ett engagemang på nationell nivå, på stiftsnivå och inte minst på lokal nivå. Trycket ökar också från folk som vill vandra att hitta pilgrimsleder, det kan jag vittna om, också från turismen och andra aktörer som vill vara med på detta nya svenska sätt att vandra. Det är en vandring som är ett sökande efter sanning och ljus och som berör kropp, själ och ande på ett fantastiskt sätt. Det kan vi vittna om som är med i detta.

I pilgrimsvandringens natur ligger från början att inte vara så mycket organiserad och styrd uppifrån utan framför allt vara lokala initiativ och ha människors sökande som subjekt. Så var det redan under medeltiden, en gräsrotsrörelse helt enkelt. Man tror att nästan halva Europa var på vandring under medeltiden. Det är en fascinerande tanke.

Utskottet gör den bedömningen att vi redan gör det vi ska göra i nuläget på den här nivån och vi finner inte anledning att bifalla motionen 2010:26 i den lydelse som nu föreligger. Bifall till utskottets hemställan.

STEN PERSSON:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Först vill jag yrka bifall till motionen 2010:26. Tack för svaret. Det här muntliga svaret var lite mer positivt, tyckte jag. Annars har jag tolkat utskottets skriftliga svar som att min motion kan ses som helt onödig, eftersom man redan gör allt som behövs på den nationella nivån vad det gäller samordning och stöd till pilgrimsverksamheten i landet. Exempel på detta nämns i bakgrundstexten. Samtidigt sägs det att man stöder företeelsen som sådan, om än inte de enskilda stiften eller församlingarna som har satsat på den framtoning som kyrkan får i pilgrimsvandrandet.

Utskottet skriver i sitt övervägande: "Ett stöd till pilgrimsrörelsen skulle kunna vara att stimulera en kontinuerlig teologisk reflektion, utifrån luthersk tradition." Varför bara antyda? Säg ja till motionen och utskottet har pekat med hela handen. På Svenska kyrkans hemsida lyfts pilgrimsarbetet fram och föreningen Pilgrim i Sverige och Vadstena Pilgrimscentrum är då självklara kontakter. Utskottet säger på denna punkt att man ställer sig bakom Kyrkostyrelsen som vill stödja hela pilgrimsrörelsen. Var någonstans i min motion föreslås något annat? Jag talar om Vadstena som en viktig plats, kanske den viktigaste platsen för pilgrimsverksamheten i landet. Dock, utan att förhåva mig, påstår jag att det inte finns någon annan pilgrimsverksamhet som når upp till den nivå som finns i Vadstena. Orsakerna är säkert flera, men den kanske viktigaste är den stora

besöksskaran från hela Europa som vill bese den heliga Birgittas skapelse, klosterkyrkan i Vadstena, och de lämningar som finns kvar efter det första birgittinerklostret. Turisterna räknas till flera hundra tusen per år och många av dem kommer även för att se på de kyrkliga miljöerna, alltså pilgrimsvandrandarna.

Stiftet har hittills tagit ett stort ansvar. I nästa års budget föreslår vi till exempel en omfattning på 3,5 miljoner och mer än fem heltidstjänster. Den stora utbildningshelgen som arrangerades 2010, med över 120 deltagare, kommer att genomföras även 2011 i februari. Läs gärna också på Linköpings stifts hemsida om Ung pilgrim och vår biskop Martins tankar och reflektioner runt detta. Utskottets slutsats är att det inte behövs något mer på nationell nivå gällande pilgrimsarbetet, varför motionen avslås. Samtidigt hyllas verksamheten och alla de som är engagerade i densamma. Jag menar att ett uppdrag till Kyrkostyrelsen vore positivt, där Kyrkomötet slår fast att pilgrimsarbetet är en del av den världsvida kyrkan och att man stöder denna verksamhet som den tar sitt uttryck i Sverige. Pilgrimsverksamheten kan även ses som ett led i Svenska kyrkans arbete med miljön och klimatet. Koldioxidutsläppen är ganska låga från deltagarna i en pilgrimsgrupp. Möjligheterna till reflektion över mänsklighetens dagliga påverkan på vår skapelse blir självklara.

Jag tror också att pilgrimsarbetet kan bidra till en levande landsbygd genom att verksamheten samarbetar med lokala aktörer vad det gäller kost och logi. Jag vet att man bäst lokalt har sett till att kyrkan tar en aktiv del i det omgivande samhället. Pilgrimsvandrandarna är med nödvändighet till stor del knutna till de delar av vårt land som ligger utanför de stora tätorterna, oavsett om målet är Husaby i Skara stift, Vadstena klosterkyrka eller domen i Trondheim.

Jag har under sommaren roat mig med att följa pressens skrivelser om pilgrimsverksamheten i landet. Ena dagen är det invigning av ett pilgrimscenter i Skara med anslutande leder, mycket positivt, för att veckan därpå följas av en berättelse om en pilgrimsgrupp i Skåne eller i Jämtland. Senast var det invigning av ett pilgrimskapell vid Svarttjärn i Västerås stift.

Pilgrimsverksamheten – den är av godo. Rösta med mig och säg ja till motion 2010:26.

ANDERS ÅKERLUND (REPLIK):

Ordförande! Vi vet att Linköping är ett föregångarstift i de här frågorna. Det är gott att möta en eldsjäl. Vi får snart höra en ny. Vad vi ska ta ställning till är egentligen att-satsen. Den är formulerad så att den är svår att ta ställning till. Att få den uppbackning och det stöd verksamheten förtjänar – hur ska vi tolka det? Jag önskar att man återkommer med pilgrimsfrågorna med större konkretion i att-satserna.

BISKOP MARTIN LIND:

Herr ordförande! Jag har inget särskilt yrkande. Sten Persson har helt rätt, det är ingen tvekan om det. Jag brukar ofta vara glad över utskottsbetänkandena och känna att jag lär mig så mycket av dem, men i det här fallet är jag inte nöjd. Kyrkolivsutskottets betänkande är både osakligt och otillräckligt. Det står alldeles för njuggt om Pilgrimscentrum i Vadstena. Det är faktiskt inte riktigt sakligt. Det berättas om ett möte i Loka brunn, men det berättas inte om det tidigare möte som fanns i Pilgrimscentrum i Vadstena. Det berättas om den mycket goda teologen Anna Davidsson Bremborg, men hon har ju jobbat med kritik av en säger en person som är pensionerad och inte längre finns på Vadstena Pilgrimscentrum. Det är alltså för njuggt och för smalt.

Det står om Pilgrimscentrum i Vadstena att de är en del av pilgrimsrörelsen. Det är klart att det är sant, men sakligare vore att säga att de är navet i pilgrimsrörelsen. Fem heltidsanställda finns det sedan 14 år tillbaka i Vadstena Pilgrimscentrum. Det finns pilgrimsverksamhet i många stift. Det är underbart, det är härligt, men det går ju ändå inte att jämföra. Pärön och äpplen måste man skilja åt. That's it, my friend.

Vänner, jag har varit med i Kyrkomötet i 28 år och Gunnar har tackat mig med blommor i hand. Jag är stolt över det. Tolv år har jag varit ledamot och 16 år har jag varit biskop i Kyrkomötet. Detta blir nog mitt sista tal här och då dristar jag mig till att säga: jag yrkar inte bifall till Stens motion 2010:26. Jag tycker Sten ska komma tillbaka nästa år med en ny motion och kanske en mer konkret, som Anders säger. Men jag dristar mig till att inbjuda utskottet, hela utskottet, att vandra i Vadstena på en pilgrimsvandring. Då lär ni er vad det handlar om för något. Den här bakgrundstexten är erbarmlig, otillräcklig och osaklig. Jag inbjuder Kyrkostyrelsen att komma till Vadstena och vandra en pilgrimsvandring. Då lär ni er vad det handlar om. Där finns kompetens och erfarenhet och där finns folk som verkligen kan vittna om vad det handlar om. Ja, jag inbjuder hela Kyrkomötet, var enda en, allesammans. Jag dristar mig till att göra det som mitt sista tal i Kyrkomötet. Ni är alla välkomna att vandra i Vadstena. Kom och vandra en god pilgrimsvandring under god andlig ledning i Vadstena. Amen, halleluja!

ANDERS ÅKERLUND (REPLIK):

Vi tackar för inbjudan. Jag har varit i ett annat utskott tidigare och jag skulle önska en lite mindre hög av ärenden i Kyrkolivsutskottet. Vi känner oss ganska pressade ibland och vi skulle nog behöva lite utav långsamhetens lov också i vårt tänkesätt och vår närvaro i detta. Så tack för inbjudan.